

Michaelina: de leading lady van de barok

01.06.2018 – 02.09.2018

MAS i.s.m. Rubenshuis

Voor de eerste overzichtstentoonstelling van het oeuvre van Michaelina Wautier (1604–1689) slaan twee stedelijke musea de handen in mekaar, een unieke samenwerking tussen het Rubenshuis en het MAS. De expositie demonstreert in wereldpremière het uitzonderlijke talent van een kunstenares die groot werd in een periode waarin vrouwelijke artiesten zeer zeldzaam waren. Haar werk is zo veelzijdig en uniek dat het alle kunsthistorische verbeelding tart. Van 1 juni tot 2 september 2018 is het Rubenshuis te gast in het MAS met deze *leading lady* van de barok.

Glazen plafonds zijn van alle tijden: furore maken als kunstenares in de 17de eeuw was een bijna onmogelijke taak. Hoewel Michaelina door haar buitengewoon talent niet moest onderdoen voor haar mannelijke tijdgenoten, is haar oeuvre echter in de vergetelheid geraakt. Momenteel zijn van haar hand een dertigtal werken bekend. Ze getuigen van een uitdagende thematiek en een superieure picturale techniek.

Mysterieuze Michaelina

Over Michaelina Wautier zelf is bijzonder weinig geweten. Haar leven is nauwelijks gedocumenteerd. Kort na 1640 vestigde de uit Mons afkomstige kunstenares zich samen met haar oudere broer, de schilder Charles Wautier (1609-1703), in Brussel. Beiden bleven ongehuwd en bewoonden een statig herenhuis nabij de Kapellekerk.

Palet met lef

Wautier onderscheidt zich van haar vrouwelijke collega's door de veelzijdigheid van de genres waarop ze zich toespitst. Zo waagt ze zich naast portretten en genrestukken ook aan historiestukken op groot formaat – een uitdaging die zelfs vele mannelijke schilders niet aangingen. Zowel religieuze thema's als mythologische scènes brengt ze moeiteloos in beeld. Ze observeert de dagelijkse realiteit en schildert zowel ontroerende kinderhoofdjes als verbluffende karakterkoppen. Ze heeft alle genres uit die tijd onder de knie, zowel op klein als op groot formaat. Hierdoor was Michaelina Wautier niet alleen uniek, maar ook buitengewoon veelzijdig.

Parade aan meesterwerken

Michaelina toont een parade aan meesterwerken, van indrukwekkende historiestukken tot genretaferelen, bloemstukken en portretten zoals het enigmatische *Portret van een jongeman* (1653, olieverf op doek 83,2 x 71 cm, KMSKA). Een van de sleutelwerken is *Het mystieke huwelijk van de Heilige Catharina* (1649, olieverf op doek, 181 x 243 cm, Grand Séminaire de Namur). Het kunstwerk verkeerde echter in slechte staat, waardoor een grondige restauratie nodig was om het te laten schitteren in 2018. De absolute apotheose is het monumentale doek *Bachusstoet* (ca. 1655, olieverf op doek, 295 x 378 cm, Kunsthistorisches Museum, Wenen). Met dit werk op groot formaat

demonstreert Michaelina niet alleen zonder schroom haar kennis van de mannelijke anatomie. Vermomd als een halfnaakte bacchante loopt ze zelf ook mee in deze veelkleurige stoet van dronken trawanten en kijkt ze als enige van het gezelschap de toeschouwer trefzeker in de ogen. Het is deze Bacchusstoet die ruim 25 jaar geleden het startschot gaf voor curator Katlijne Van der Stighelen om het oeuvre van Michaelina te bestuderen: *“Pas op het einde van de 19de eeuw werden vrouwen toegelaten aan de Academie, in aparte klassen en met een ‘naaktmodel’ in een verhullende maillot. En deze dame schildert in de 17de eeuw een werk met vooral naakte mannen. Ongelooflijk!”*

Deze eerste overzichtstentoonstelling van de barokke kunstenaar is het resultaat van jarenlang intensief onderzoek door prof. dr. Katlijne Van der Stighelen (KU Leuven) en komt tot stand in nauwe samenwerking met het Rubenshuis (Ben van Beneden).

Prof. dr. Katlijne Van der Stighelen is hoogleraar aan het departement Archeologie Kunstwetenschappen en Musicologie van de KU Leuven. Voordien doceerde ze ook aan de Universiteit Antwerpen (UFSIA & UA). In 2002 bekleedde ze de Rubens Chair aan de University of California, Berkeley. Naast de 17de eeuwse Antwerpse portretschilderkunst, concentreert haar onderzoek zich nu vooral op de vrouwelijke kunstenaars en op de expressie van het zelfbeeld van de vrouw als kunstenaar.

Praktisch

Michaelina

Van 1 juni tot 2 september 2018

MAS (Museum aan de Stroom)

- Hanzestedenplaats 1, 2000 Antwerpen
+32(0)3 388 44 00
mas.be
mas@stad.antwerpen.be

Openingsuren

- Van dinsdag tot en met zondag, van 10 tot 17 uur
- Gesloten op maandagen en feestdagen, open op paas- en pinkstermaandag

Tickets

- € 10: volwassenen individueel
- € 8: senioren +65, jongeren van 12 tot 26 jaar, studenten op vertoon van studentenkaart, mensen met een beperking
- € 8: groepen vanaf 12 personen
- gratis: kinderen tot 12 jaar, begeleiders van mensen met een beperking, houders Baroque Festival Card
- te koop via www.antwerpenbarok2018.be

Rondleidingen en randprogrammatie

- Bezoekers kunnen genieten van rondleidingen doorheen de tentoonstelling, een aanbod voor families, vakantieateliers, evenementen, hotelarrangementen ...

Het aanbod staat binnenkort op www.antwerpenbarok2018.be

Meer informatie en beeldmateriaal:

www.antwerpenbarok2018.be
<https://stadantwerpen.prezly.com/>
<https://stadantwerpen.prezly.com/media#>

Meer informatie over dit persbericht:

Nadia De Vree, Perscoördinatie Musea en Erfgoed Antwerpen, tel +32 475 36 71 96,
nadia.devree@stad.antwerpen.be

Meer informatie over *Antwerpen Barok 2018. Rubens inspireert*:

Het culturele stadsfestival *Antwerpen Barok 2018. Rubens inspireert* brengt hulde aan Peter Paul Rubens en zijn barokke, culturele nalatenschap. Tijdens het festival staan de schijnwerpers op Peter Paul Rubens, een van de meest invloedrijke kunstenaars ooit én de beroemdste inwoner van de stad Antwerpen. Hij verpersoonlijkt de barok en is een belangrijke bron van inspiratie voor hedendaagse kunstenaars en de atypische levensstijl van de stad Antwerpen en haar inwoners. *Antwerpen Barok 2018. Rubens inspireert* vertelt een verhaal over barok, vroeger en nu en brengt de historische barok in dialoog met hedendaagse kunst. Met het stad en de wereld als het decorum. *Antwerpen Barok 2018. Rubens inspireert* is een sleutevenement in het kader van het Vlaamse Meesters-programma van Toerisme Vlaanderen en belooft uitgesproken extravert te zijn en artistieke eigenzinnigheid met authentieke gastvrijheid te combineren. Van juni 2018 tot januari 2019 te Antwerpen.

Meer informatie op www.antwerpenbarok2018.be